

Bijlage 3: Lijst van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing en monumenten

Overzicht cultuurhistorisch waardevolle boerderijen categorie A en B

(bron: Geoweb provincie Zeeland)

Plaats	Straat	categorie
Clinge	Kijkuitstraat 3a	B
Clinge	Kijkuitstraat 15	A
Clinge	Kijkuitstraat 17	A
Clinge	Molenstraat 20	B
Clinge	Statenboomweg 2	B
Clinge	Statenboomweg 4	B
Clinge	Woestijnestraat 2	B
Clinge	Woestijnestraat 4	B
Graauw	Dorpsstraat 29	B
Graauw	Dorpsstraat 42	B
Graauw	Dwarsstraat 1	B
Graauw	Dwarsstraat 2	A
Graauw	Dwarsstraat 3	A
Graauw	Dwarsstraat 7	B
Graauw	Dwarsstraat 11	B
Graauw	Langendamsedijk 6	B
Graauw	Liniedijk 1	A
Graauw	Meloweg 4	B
Graauw	Oude Graauwsedijk 2	A
Graauw	Oude Graauwsedijk 2	B
Graauw	Oude Graauwsedijk 21	B
Graauw	Oude Graauwsedijk 25	A
Graauw	Paalseweg 1	B
Graauw	Paalseweg 9	B
Graauw	Paalseweg 15	B
Graauw	Roverbergschestraat 11	B
Graauw	Standertmolenstraat 15	B
Graauw	Standertmolenstraat 28	A
Graauw	Theenaertstraat 1	B
Graauw	Willem Hendrikstraat 14	
Graauw	Zandbergsestraat 2	B
Graauw	Zandbergsestraat 3	B
Graauw	Zandbergsestraat 14	B
Graauw	Zandbergsestraat 24	A
Graauw	Zandbergsestraat 25	B
Graauw	Zandbergsestraat 27	B
Heikant	Driehoefijzersstraat 2	A
Heikant	Driehoefijzersstraat 4	B
Heikant	Ellestraat 36	A

Heikant	Ellestraat 41	B
Heikant	Heuvelstraat 1	B
Heikant	Heuvelstraat 2	B
Heikant	Oud Ferdinandusdijk 8	B
Hengstdijk	Dijk van de Kleine Hengstdijk polder 2	A
Hengstdijk	Dijk van de Kleine Hengstdijk polder 6	A
Hengstdijk	Hengstdijkse keiweg 2	A
Hengstdijk	Hengstdijksestraat 5	B
Hengstdijk	Kerkweg 4	B
Hengstdijk	Margaretsedijk 4	B
Hengstdijk	Margaretsedijk 9	B
Hengstdijk	Margaretsedijk 35	B
Hengstdijk	Plattedijk 61	B
Hengstdijk	Polderweg 13	B
Hengstdijk	Polderweg 23	B
Hengstdijk	Rummersdijkstraat 1	B
Hengstdijk	Sint Josephstraat 17	A
Hengstdijk	Vogeldijk 5	B
Hengstdijk	Vogelfort 14	B
Hengstdijk	Zuidijk 10	B
Hengstdijk	Zuidijk 11	B
Hengstdijk	Zuidijk 12	A
Hengstdijk	Zuidijk 18	B
Hengstdijk	Zuidijk 21	B
Hulst	Absdaalseweg 86	B
Hulst	Galgenveld 3	A
Hulst	Groot Eiland 4	B
Hulst	Havikdijk 6	
Hulst	Hogeweg 23	B
Hulst	Hogeweg 27	B
Hulst	Hontenissestraat 16	A
Hulst	Klein Cambrondijk 6	B
Hulst	Koolstraat 12	B
Hulst	Mispad 2	B
Hulst	Mulderstraat 6	B
Hulst	Mulderstraat 8	B
Hulst	Oud Ferdinandusdijk 7	B
Hulst	Parallelweg west 4	B
Hulst	Patrijzendijk 10	A
Hulst	Plaatstraat 3	
Hulst	Plattendijk 5	B
Hulst	Plattendijk 8	B
Hulst	Plattendijk 11	B
Hulst	Riet- en wulfsdijkweg 14	B
Hulst	Tolweg 65	B

Hulst	Tolweg 73	A
Hulst	Tolweg 83	B
Hulst	Tolweg 105a	B
Hulst	Tolweg 105	B
Hulst	Tolweg 107	B
Hulst	Tolweg 115	A
Hulst	Zandstraat 30	B
Hulst	Zeildijk 83	B
Hulst	Zoutestraat 111	A
Kapellebrug	Gentsevaart 10	
Kapellebrug	Sint Janstraat 6	B
Kloosterzande	Duivenhoeksestraat 30	B
Kloosterzande	Duivenhoeksestraat 65	B
Kloosterzande	Groenendijk 144	B
Kloosterzande	Groenendijk 92	A
Kloosterzande	Hoek en Bosch 1	A
Kloosterzande	Hulsterweg 46	A
Kloosterzande	Kerklaan 5	B
Kloosterzande	Kruisdorpsedijk 1	A
Kloosterzande	Lange Nieuwstraat 3	A
Kloosterzande	Lange Nieuwstraat 5	B
Kloosterzande	Lange Nieuwstraat 81	B
Kloosterzande	Lange Nieuwstraat 13	B
Kloosterzande	Lange Nieuwstraat 23	B
Kloosterzande	Lange Nieuwstraat 27	A
Kloosterzande	Plattedijk 7	B
Kloosterzande	Plattedijk 22	B
Kloosterzande	President Rooseveltstraat 18	
Kloosterzande	President Rooseveltstraat 31	B
Kloosterzande	Schapersdijk 3	B
Kloosterzande	Scheldeweg 6	B
Kloosterzande	Tasdijk 3	B
Kloosterzande	Zoutlandsedijk 6	B
Kuitaart	Frederik Hendrikstraat 75	B
Kuitaart	Grootmoedersdijk 5	B
Kuitaart	Grootmoedersdijk 9	B
Kuitaart	Grootmoedersdijk 11	A
Kuitaart	Hoefkensdijk 19	B
Kuitaart	Hoefkensdijk 22	A
Kuitaart	Hoefkensdijk 26	B
Kuitaart	Hulsterweg 80	B
Kuitaart	Hulsterweg 83	B
Kuitaart	Hulsterweg 127	B
Kuitaart	Koedamstraat 1	A
Kuitaart	Meerdijk 5	A

Kuitaart	Mispad 1	B
Kuitaart	Mispad 5	B
Kuitaart	Molenstraat 5	B
Kuitaart	Molenstraat 7	A
Kuitaart	Vitshoekdijk 1	A
Lamswaarde	Boudeloodijk 2	B
Lamswaarde	Boudeloodijk 12	B
Lamswaarde	Dreef 8	B
Lamswaarde	Jacobus de Waalstraat 8	B
Lamswaarde	Roversbergsedijk 7	B
Lamswaarde	Roverbergsedijk 13	B
Lamswaarde	Roverbergsedijk 14	B
Lamswaarde	Roverbergsedijk 19	B
Nieuw Namen	Arenbergstraat 2	A
Nieuw Namen	Arenbergstraat 3	A
Nieuw Namen	Engelbertusstraat 2	B
Nieuw Namen	Hulsterloostraat 2	B
Nieuw Namen	Kielweg 7	B
Nieuw Namen	Koninginnestraat 1	B
Nieuw Namen	Koninginnestraat 2	B
Nieuw Namen	Koninginnestraat 20	B
Nieuw Namen	Koninginnestraat 21	B
Nieuw Namen	Langestraat 5	B
Nieuw Namen	Langestraat 9	B
Nieuw Namen	Langestraat 11	A
Nieuw Namen	Langestraat 13	B
Nieuw Namen	Langestraat 19	B
Nieuw Namen	Louisastraat 1	B
Nieuw Namen	Louisastraat 2	B
Nieuw Namen	Parallelweg 2	B
Nieuw Namen	Parallelweg 4	
Nieuw Namen	Parallelweg 7	B
Nieuw Namen	Parallelweg 10	B
Nieuw Namen	Petrusstraat 1	B
Nieuw Namen	Schelpstraat 4	B
Nieuw Namen	Van Alsteindijk 4	B
Nieuw Namen	Veerstraat 25	B
Nieuw Namen	Veerstraat 27	B
Nieuw Namen	Veerstraat 30	B
Nieuw Namen	Veerstraat 36	B
Nieuw Namen	Woestijnestraat 9	B
Nieuw Namen	Zeedijk van de Prosperpolder 2	B
Nieuw Namen	Zorgdijk 2	B
Nieuw Namen	Zorgdijk 4	B
Nieuw Namen	Zorgdijk 5	B

Nieuw Namen	Zorgdijk 7	
Nieuw Namen	Zorgdijk 9	B
Ossenisse	Grindweg naar Hontenisse 10	B
Ossenisse	Hooglandsedijk 3	A
Ossenisse	Hooglandsedijk 4	B
Ossenisse	Hooglandsedijk 9	B
Ossenisse	Langeweg 2	B
Ossenisse	Molenpad 9	B
Ossenisse	Oostdijk 2	B
Ossenisse	Polderdijk 2	B
Ossenisse	Westdijk 1	B
Ossenisse	Westdijk 5	B
Ossenisse	Zeedorp 49	B
Sint Jansteen	Vinkebroeksestraat 4	B
Terhole	Havendijk 5	A
Terhole	Havendijk 11	B
Terhole	Hulsterweg 139	B
Terhole	Hulsterweg 179	A
Terhole	Hulstwerweg 181	B
Terhole	Notendijk 43	B
Terhole	Notendijk 66	B
Terhole	Notendijksepad 2	B
Terhole	Rietstraat 23	B
Terhole	Zeildijk 1	A
Vogelwaarde	Bossestraat 155	B
Vogelwaarde	Cambronsestraat 4	B
Vogelwaarde	Campensedijk 62	B
Vogelwaarde	Copwijkseweg 2	A
Vogelwaarde	Copwijkseweg 7	A
Vogelwaarde	Drie Gezustersdijk 45	B
Vogelwaarde	Groot Cambrondijk 13	B
Vogelwaarde	Groot Cambrondijk 19	A
Vogelwaarde	Middelweg van Cambron 2a	B
Vogelwaarde	Provincialeweg 3	A
Vogelwaarde	Provincialeweg 4	B
Vogelwaarde	Provincialeweg 10	B
Vogelwaarde	Provincialeweg 38	B
Vogelwaarde	Provincialeweg 40	A
Vogelwaarde	Rapenburg 119	B
Vogelwaarde	Rapenburg 129	B
Vogelwaarde	Rapenburg 143	
Vogelwaarde	Rapenburg 152	B
Vogelwaarde	Sasdijkweg 7	B
Walsoorden	Drogendijk 1	B
Walsoorden	Eeckseweg 4	B

Walsoorden	Havenstraat 5	
Walsoorden	Kalverdijk 1	B
Walsoorden	Kalverdijk 6	B
Walsoorden	Kalverdijk 16	A
Walsoorden	Mariadijk 2	B
Walsoorden	Mariadijk 4	
Walsoorden	Noordstraat 2	A
Walsoorden	Noordstraat 3	A
Walsoorden	Noordstraat 9	B
Walsoorden	Noordstraat 22	B
Walsoorden	Oudelandsedijk 3	B
Walsoorden	Perkstraat 1	B
Walsoorden	Perkstraat 3	B
Walsoorden	Zeedijk 9	B
Walsoorden	Zeedijk 15	B

Cultuurhistorisch waardevol bouwwerk

Plaats	Straat	Bouwwerk
Nieuw Namen	Nieuwe kieldrachedijk ong.	Luchtwachtoren

Toelichting bij bijlage 3

Bron: Geoweb Zeeland

(<http://zldags.zeeland.nl/geoweb/geowebinternet/web/Viewer.aspx?Site=CHS#>)

Omschrijving en toepassing van de waarderingscriteria

Gezien de aard en opzet van de inventarisatie (beschouwing vanaf de openbare weg en de daaraan verbonden beperkingen), kan over de bekeken boerderijen uiteraard geen definitief oordeel worden uitgesproken. Het erf wordt niet betreden en wat vanaf de weg niet zichtbaar is, kan ook niet gewaardeerd worden. Niet alle waarnemingen kunnen bovendien volledig op juistheid worden getoetst, onder meer vanwege het ontbreken van dossiers over een betreffend complex of de gebrekkige zichtbaarheid. Wat zichtbaar is, levert in de regel echter voldoende cultuurhistorische informatiewaarde op om, tegen de achtergrond van het hieronder aangegeven kader, tot een betrouwbare beoordeling te komen.

De (kleinere) bijgebouwen worden op grond van minder informatie beknopter gewaardeerd dan woonhuis en schuren die gemakkelijker aan een typologie getoetst kunnen worden. Voor kleinere bijgebouwen zoals bakhuisjes en varkenshokken geldt alleen al hun aanwezigheid vaak als een positief gegeven. Hier weegt het criterium van zeldzaamheid impliciet zwaarder dan van ouderdom en kan een eventuele beoordeling op grond van architectuur-historische criteria zich uiteraard niet meten met die van woonhuis en schuren.

Met het oog op de diversiteit van de verschillende erfonderdelen en de verschillende diepgang van de waarnemingen (van woonhuizen en schuren wordt meer informatie vastgelegd dan van de kleinere bijgebouwen) alsmede vanwege soms de onzichtbaarheid daarvan, wordt als samenvattend eindoordeel over het complex een (zo betrouwbaar mogelijke) indicatie gegeven.

De gehanteerde kwalificaties (A, B, C of D) verwijzen derhalve naar de **cultuurhistorische informatiewaarde** die wordt bepaald door:

- de gaafheid,
- de typologische waarde (*waarbij type, tijd en regio een rol spelen*) en
- de zeldzaamheid.

Verklaring van de kwalificaties

A

1. Cultuurhistorische informatiewaarde is hoog.
2. Er is nauwelijks sprake van aantasting
3. Het betreft een object of complex dat waarschijnlijk voor bescherming of onderscheiding in aanmerking komt en waarvoor nader onderzoek wordt aanbevolen.

N.B. Sommige onderscheiden onderdelen kunnen uiteraard voor andersluidend advies (B of C) in aanmerking komen.

B

1. De cultuurhistorische informatiewaarde is minder groot vanwege aantastingen
2. De aantastingen zijn grotendeels nog wel herstelbaar
3. Ondanks mogelijk interessante of waardevolle details of bijgebouwen wordt het object of complex niet voor nader onderzoek op cultuurhistorische kwaliteiten aanbevolen.

N.B. Sommige onderscheiden onderdelen kunnen uiteraard voor andersluidend advies (A of C) in aanmerking komen.

C

1. De cultuurhistorische informatiewaarde is laag
2. Het object of complex heeft zijn cultuurhistorische waarde verloren door ingrijpende, veelal onomkeerbare aantastingen
3. Op grond van cultuurhistorische criteria komt dit object of complex niet voor nader onderzoek in aanmerking.

N.B. Sommige onderscheiden onderdelen kunnen uiteraard voor andersluidend advies (A of B) in aanmerking komen.

Mogelijk kan een beoordeling plaats vinden van de betekenis van een complex als drager van het landschap. Een dergelijke beoordeling valt buiten het bestek van de inventarisatie.

D. = Niet geïnventariseerd

Voor sommige objecten is een blauw formulier ingevuld ('blauwtje') waarop is aangegeven dat het betreffende object volgens één der criteria (boerderij vóór 1960) weliswaar voor inventarisatie in aanmerking komt, maar door ingrepen dermate is aangetast (ook door materiaal- en kleurgebruik en vormverandering) dat het object of complex geen cultuurhistorische waarde meer vertegenwoordigt.

Indicatief eindoordeel

Aan de totaliteit wordt een indicatief eindoordeel (A, B of C) toegekend. Deze eindwaardering is van een minder nauwkeurig gehalte dan de waardering van de diverse onderdelen waaraan meer specifieke waarnemingen en informatie ten grondslag liggen. Het eindoordeel wordt ook vertroebeld door de soms verschillende weging van de losse onderdelen.

Zo is het is de vraag of een aangetaste erfindeling (C) het eindoordeel van het complex met een hoog gewaardeerd woonhuis en schuur (A) negatief mag beïnvloeden. Zo ook is het twijfelachtig of de aanwezigheid van een bakhuisje (A) het eindoordeel over een complex met een matig woonhuis en schuur (B) naar een A-niveau kan tillen.

Bij het geven van een indicatief eindoordeel worden niettemin de volgende overwegingen betrokken.

- Als woonhuis en schuur beide hoog gewaardeerd worden (A) is een mindere beoordeling van de erfindeling (B of C) niet negatief van invloed op het eindoordeel = A
- Als sprake is van een hoog gewaardeerd woonhuis (A) en een minder gewaardeerde schuur (B) zal de aanwezigheid van een hoog gewaardeerde wagenschuur of bakhuisje (A) het eindoordeel positief beïnvloeden = A
- Als sprake is van een minder gewaardeerd woonhuis (B) en een hoog gewaardeerde schuur (A), zal de aanwezigheid van een hoog gewaardeerde wagenschuur of bakhuisje (A) het eindoordeel positief beïnvloeden = A
- Als sprake is van een minder gewaardeerd woonhuis en schuur (beide B) zal de aanwezigheid van een hoog gewaardeerde wagenschuur of bakhuisje (A) het eindoordeel niet positief beïnvloeden = B
- Als sprake is van een hoog gewaardeerd woonhuis (A) en een matig gewaardeerde schuur (C) zal de aanwezigheid van een hoog gewaardeerde wagenschuur of bakhuisje (A) het eindoordeel niet positief beïnvloeden = B

Nota bene:

- de hoog gewaardeerde kleine (historische) bijgebouwen (A) worden in een afzonderlijke lijst weergegeven om te voorkomen dat matig gewaardeerde woonhuizen en schuren deze bijgebouwtjes 'onzichtbaar' maken voor een te formuleren beleid gericht op het behoud van cultuurhistorische waarden.
- De ensemblewaarde wordt beschouwd als een gegeven dat in belangrijke mate van invloed is op het eindoordeel.
- De stedenbouwkundige context wordt beschouwd als een gegeven dat in minder belangrijke mate van invloed is op het eindoordeel.